

16.6. 2024, 3. neděle po Trojici

Introit: *Poutní píseň. Když Hospodin úděl Sijónu změnil, bylo nám jak ve snu....* (Žalm 126)

Píseň: 282 (Svítá 161) *Kéž bychom to uměli*

Modlitba:

Pane Bože,

děkujeme, že tady můžeme být. Možná jsme nesoustředění, myšlenky se nám toulají jinde,...

Někdy se nám nedaří zpívat písně chvály. Ty do nás vidíš, ty si přebereš, co máme na jazyku, na srdci, co bychom chtěli říct, ale chybí nám slova... Ty znáš naše bolesti, obavy.

Děkujeme, že tady můžeme být. Děkujeme, že i tady v kostele jsme každý jiný. Děkujeme za děti, mladé, dospělé, staré... za lidi různých schopností a talentů, děkujeme, že někdo si rozumí s hudbou, někdo srozumitelně mluví, někdo dobře naslouchá, jiný si ví rady s počítačem, někdo má dar vyprávět, jiný je schopen trpělivě počkat...., Děkujeme za pohledy, otázky a názory, které by nás nenapadly. Děkujeme za svědectví víry, která jsou všechna jedinečná.

Prosíme, požehnej dnešní neděli. Amen.

Čtení: Jan 2,13-23 Očištění chrámu

Píseň: Svítá 316 *Svítá novejš den*

Text: Ezd 1,1-6

Kázání:

Je to příběh o naději; to co se zdá (zdálo) být koncem; zbořený chrám, zničené město, zajetí... díky Bohu koncem není. Jsme v roce 535 ante, končí babylónský exil a bude obnoven chrám v Jeruzalémě.

Nicméně. Jak je to s jeruzalémským chrámem dnes:

Je to už 2000 let, co byl zbořen a doted' postaven nebyl. Zbyla jedna zeď, které se říká (příznačně) Zeď nářků.

Takže – nakonec zbyly jen oči pro pláč?

Anebo víra, vztah s Pánem Bohem se žije dál i bez chrámu? (symbolicky řečeno – u jedné zbylé zdi)

Ale popořadě:

Jeruzalémský chrám postavil Davidův syn, král Šalomoun. **Šalomounův chrám** se mu říkalo. Tento „První“ chrám byl r. 587/6 zbořen Babylóňany (král Nebúkadnesar), lidé (horní vrstva) odvedeni do zajetí, exilu.

Babylónské zajetí netrvalo věčně, po padesáti letech porazili Babylón Peršané, na scéně se objevil král Kýros a svým výnosem umožnil Izraelcům návrat domů a dokonce jim přikazuje, že mají znovu vystavět svůj/Hospodinův chrám.

Bible vidí perského krále Kýra trochu jako „prodlouženou ruku Boží“, je to Hospodin, kdo vzbudil ducha perského krále, aby takto jednal. (Ezd 1,1) (podobně vidí evangelíci Josefa II. v souvislosti s Tolerančním patentem)

U Ezdráše čteme o stavbě tohoto tzv. **Druhého chrámu**, stavba 520 – 515 (Zerubábel)

Co následovalo? Stavba, posvěcení chrámu...

Nicméně – osud chrámu není jen růžový: 167 před Kristem jsou v chrámě zakázány židovské bohoslužby, chrám je zasvěcen Diovi Olympskému, začínají makabejské války.

Časem se ale dostane na trůn Herodes Veliký, vládne 37-4 ante; v roce 19 ante začíná tento král-budovatel mohutnou přestavbu chrámu. A to je ten chrám, o kterém se píše v evangeliích, tzv. **Herodův chrám**. (46 let trvala ta pře-stavba - to říkají, když se oboří na Ježíše, jak to, že by chtěl takové velkolepé dílo zbořit a ve třech dnech postavit)

Ještě v prvním století našeho letopočtu přijde Válka židovská: 66-70, Jeruzalém dobyt, chrám je v roce 70 zničen Římany. Zbývá Zeď nářků. Tolik dějiny.

A přece. Jsou to příběhy o naději. Ten starozákonní i novozákonní.

Proč čteme a proč vyprávíme dětem v nedělní škole ty staré příběhy, v kterých se i my sami dospělí, učitelé NŠ, faráři... stěží vyznáme?

Jsou to příběhy o naději. Král Kýros, prodloužená ruka Boží, umožní a podpoří návrat zajatců zpátky do jejich původní a svaté a zaslíbené země. Po 50 letech se vracejí. Jsou mezi nimi i ti, kteří kdysi dávno odešli. Mnozí se toho samozřejmě nedožili, ale žili nadějí, vyprávěli dětem, odkud přišli a že se, dá-li Pán, zase vrátí. A že věřit v Boha mohou i v situaci ne zrovna idylické.

I kdyby k návratu a obnově chrámu nedošlo – vy, naše děti, ponese ty příběhy dál svým dětem atd.

Je to **babylónské zajetí**, které dalo vzniknout psané podobě důležitých starozákonních knih. Právě proto, aby oni (ve vyhnanství) a abychom my (mnoho dalších generací) nezapomněli. Za to, že máme SZ, tak trochu vděčíme pohromě zvané exil. Také v tomto období, resp. v této situaci bez chrámu vznikl nový model židovských bohoslužeb – konají se v synagoze, neprobíhají při nich krvavé oběti.

Návrat ze zajetí zdaleka není idylka. Chrám a nejspíš většina města i jeho opevnění je v troskách. Navrátilci začínají stavět s nadšením, ale brzy se objeví z různých stran protivníci, kteří stavitele ohrožují, stěžují si panovníkovi, chtějí stavbu zastavit.

Je to požehnání od Pána Boha, že se mohli vrátit, že mohou stavět... ale požehnání neznamena, že jim nový chrám a město spadne hotové do klína. Žít požehnaně – to je někdy těžká práce.

K novozákonnímu textu z Janova evangelia:

Zdá se, že Ježíš vůbec velkolepost chrámu neobdivuje. A k obsahu, k tomu, jak se chrám používá, je velmi kritický. Epizoda s názvem „očistění chrámu“ je jeden z mála příběhů, kde se Ježíš proti něčemu a někomu vymezuje nejen slovně, ale i fyzicky, násilím. Udělá si bič, důtky, převrací stoly, vyhání lidi a činnosti, které tam nepatří.

Proč se tak rozhněvá právě tady? Je to větší zlo, než s jakým se setkal jinde? Proč nepřevrátil třeba Zacheovu celnici? Proč Ježíšovi tolik vadí obchodování v chrámu? Vidí v tom obchodování s Pánem Bohem, s milostí (jako se Luther rozčílil na prodej odpustků)?

Evangelista Jan zde mluví opět o znamení. (narazili jsme na to minulou neděli) To, co Ježíš dělá, ukazuje na Boha. (napřažený prst). Zvedněte hlavy od stánků, peněz, zajišťování rutiny chrámového provozu.

Herodes vám/sobě vystavěl velkolepý chrám z mohutných kvádrů kamene, jsou tady krásná nádvoří a sloupořadí, leskne se tu stříbro a zlato, pokladnice se plní. Procházejí se zde moudří lidé... konají se bohoslužby, probíhají oběti...

Ale o to přece nejde! chce se křičet Ježíšovi. Je to prázdné.

Několikrát byl jeruzalémský chrám postaven nebo opraven... a nikdy to nebylo dokonalé a nikdy to nevydrželo věčně.

S bolestí, námahou, těžce... opravujeme, stavíme, léčíme, učíme, vychováváme,... věříme, doufáme v lepší příští, v uzdravení, v to, že nám to vybudované bude k dobrému – a někdy to tak není.

Jsme pořád ještě v našem lidsky nedokonalém a vposledu dočasném světě, ve smrtelném těle, v nedokonalých vztazích.

Není špatné budovat, sázet, snažit se, léčit, vychovávat, učit....

S modlitbou. S nadějí. S pokorou.

A pak třeba 2000 let trpělivě chodit ke zdi nářků si připomínat, že Bůh je věčný, i když naše stavby a životy věčné a dokonalé nejsou, ač jsme se tolik snažili.

Ježíš prý nemluvil o tom, že postaví znovu chrám, který bude zbořen. Měl na mysli svůj život. Ten byl ukřižováním ukončen, zbořen. Tělo bez života bylo pohřbeno.

A přece - to nebyl konec.

Věta ze začátku kázání: Je to příběh o naději; to co se zdá být koncem, díky Bohu koncem není. Děkujeme, Pane Bože, za naději. Amen.

Píseň: 731 (Svítá 57) *Dům na písku postavený*

Propouštění absolventů kurzu S dětmi na cestě víry
Ohlášky

Píseň: 682 *To já, ó Pane můj, půjdu, když mě posíláš*
Přímluvná modlitba, Otče náš

Poslání: (práce učitele nš, výchova vůbec.... to je jako práce rozsévače)
Dej, Pane, ať nikdy nezapomeneme, že ti, kdo sejí v slzách, sklízet budou se zpěvem.
Rozsévač pláče hořké slzy, když vzácné obilí, které si odtrhl od vlastních úst, rozsévá po svém poli.
Pak v létě se vrací domů se zpěvem, když nese hojné snopy pšenice. (Nico ter Linden, Prorok v rybě – Žalm 126)

Požehnání: Moc předivná vás tiše obestírá.

Píseň: 716 *Z tvé ruky, Pane můj*